

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» (щодо усунення законодавчих колізій та прогалин) (реєстр. № 1220 від 02 вересня 2019 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 04 вересня 2019 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 09 жовтня 2019 року (протокол № 8) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» (щодо усунення законодавчих колізій та прогалин) (реєстр. № 1220 від 02 вересня 2019 року), поданий народним депутатом України Фріс І.П. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою поліпшення рівня законодавчої техніки, уніфікація термінології, врегулювання вже усталених відносин через заміну застарілих назв та термінів, передбачення механізмів реалізації окремих повноважень та вчинення нотаріальних дій.

Для досягнення мети пропонується внесення змін до Закону України «Про нотаріат», згідно із якими усувається застаріла термінологія («угода», «доручення», «громадяни, підприємства, установи і організації», «виконавчий комітет сільської, селищної, міської Ради народних депутатів» тощо); уточняється перелік осіб, які на сьогодні вже здійснюють відповідні нотаріальні дії; передбачається вже існуюче право нотаріуса щодо державної реєстрації тощо.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є демократична, соціальна, правова держава (стаття 1), права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3), органи державної влади, у тому числі й Верховна Рада України як єдиний орган

законодавчої влади в Україні, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, стаття 75).

Так, організація і діяльність нотаріату визначаються виключно законами України, а Верховна Рада України – це єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85, пункт 14 частини першої статті 92 Конституції України).

Члени Комітету вважають, що редакція Законопроекту відповідає меті, яка зазначена у пояснювальній записці до нього, та зможе усунути застарілу термінологію діючих норм Закону України «Про нотаріат» і привести їх у відповідність до інших актів законодавства, які на сьогодні регулюють питання вчинення нотаріальних дій.

Але при цьому, члени Комітету вважають за необхідне врахувати наступні пропозиції.

Пунктом 1 розділу I Законопроекту передбачається внесення змін до пункту 1 частини першої статті 4 Закону України «Про нотаріат», а саме, пропонується викласти його в такій редакції: *«витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій, проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також для виконання інших наданих законом повноважень»*.

Проте повноваження нотаріуса як державного реєстратора визначаються Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

У зв'язку з цим, члени Комітету пропонують абзац другий статті 4 Закону України «Про нотаріат» викласти в такій редакції: *«витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій»*.

Пунктом 7 розділу I Законопроекту передбачається внесення змін до статті 58 Закону України «Про нотаріат», а саме, замінивши слово «доручення» в усіх відмінках на слово «довіреність» в усіх відмінках.

Проте відповідно до частини третьої статті 244 Цивільного кодексу України, довіреністю є письмовий документ, *що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами*.

У свою чергу чинна редакція частини першої статті 58 Закону України «Про нотаріат» викладена таким чином: «Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують доручення, *складені від імені однієї або кількох осіб, на ім'я однієї особи або кількох осіб*».

З метою приведення положень Закону України «Про нотаріат» до вимог Цивільного кодексу України, члени Комітету пропонують частину першої статті 58 цього Закону викласти в такій редакції: «Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують *довіреність, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами*».

Пунктом 8 розділу I Законопроекту передбачається внесення змін до статті 59 Закону України «Про нотаріат», а саме, пропонується слова «*Ради народних депутатів*» замінити на слово «*ради*».

Відповідно до загальної концепції Закону України «Про нотаріат» нотаріальні дії вчиняються уповноваженими на це *посадовими особами органів місцевого самоврядування*.

Згідно із частиною третьою статті 140 Конституції України, *органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи*.

З огляду на це та з метою уніфікації термінів, що вживаються в Законі України «Про нотаріат», члени Комітету пропонують у статті 59 цього Закону: слова «*сільської, селищної, міської Ради народних депутатів*» замінити словами «*органу місцевого самоврядування*».

При цьому, члени Комітету зауважують, що відповідні зміни до значної кількості статей Закону України «Про нотаріат» залишаються поза увагою тексту Законопроекту.

Так, у зв'язку з концепцією Законопроекту необхідно внесення змін до:

- статті 3 Закону України «Про нотаріат», а саме, частину четверту доповнити словами «*та діяльності в професійному самоврядуванні*»;
- статті 5 Закону України «Про нотаріат», а саме, у абзаці третьому слова «*громадянам, підприємствам, установам і організаціям*» замінити словами «*фізичним і юридичним особам*»;
- статті 7 Закону України «Про нотаріат», а саме, у частині другій слово «*угод*» замінити словом «*правочинів*»;
- статті 53 Закону України «Про нотаріат», а саме, у частині першій слово «*п'ятої*» замінити словом «*сьомої*»;
- у назві глави 5 Закону України «Про нотаріат» слово «*угод*» замінити словом «*правочинів*»;
- статті 67 Закону України «Про нотаріат», а саме, у частині шостій слова «*цивільно-правових угод*» замінити словом «*правочинів*»;
- статті 84 Закону України «Про нотаріат», а саме, у назві слова «*громадян, підприємств, установ та організацій*» замінити словами «*фізичних та юридичних осіб*»; у частині першій слова «*громадян, підприємств, установ та організацій іншим громадянам, підприємствам, установам і організаціям*» замінити словами «*фізичних та юридичних осіб іншим фізичним та юридичним особам*»;
- статті 89 Закону України «Про нотаріат», а саме, у абзаці четвертому частини першої слова «*для громадян*» замінити словами «*для фізичних осіб*» тощо.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України підтримує прийняття цього Законопроекту у першому читанні за основу з урахуванням висловлених до нього зауважень та пропозицій.

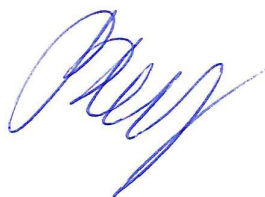
Нотаріальна палата України підтримує прийняття цього Законопроекту та висловлює свої пропозиції до нього.

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» (щодо усунення законодавчих колізій та прогалин) (реєстр. № 1220 від 02 вересня 2019 року), поданий народним депутатом України Фріс І.П., прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Фріс Ігоря Павловича.

Голова Комітету

І.В. ВЕНЕДІКТОВА